

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr.,
Inseracyę oplacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 90.

Piątek 19. kwietnia 1850.

Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Turcyja. — Wiadomości handlowe. — Rzecz o podatku o. l. dochodów.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 15. kwietnia. Jutro dnia 16. kwietnia wyjdzie w c. k. nadwornej drukarni w Wiedniu i będzie rozszlany XLII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tymczasem tylko w niemieckim języku.

Zeszyt ten zawiera pod

Nrem 139. Patent cesarski z d. 12. kwietnia 1850 r. którym wydano i ogłoszono konstytucyę dla bezpośrednio do rzeszy należącego miasta Tryestu.

Równocześnie wyjdzie jedynasty zeszyt dodatkowy z najunizieszym projektem rady ministeryalnej, którym wspomnioną konstytucyę przedłożono do sankcyi Jego Mości Césarza.

Lwów, 4. kwietnia. C. k. namiestnictwo w Saleburgu przesało galicyjskiemu gubernium pod dn. 22. marca 1850 na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego kwotę 52 zr. 48¹/₄ kr. m. k. uzbieraną ze składek w kraju koronnym Saleburgu. Przesyłając tę kwotę na miejsce przeznaczenia podaje ją gubernium krajowe z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 7. kwietnia. C. k. namiestnictwo w Czochoch przesało tu na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego kwotę 14 zr. m. k. któryto dar podaje się z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 8. kwietnia. Pod datą 18. marca 1850 przesało c. k. czeskie namiestnictwo kwotę 10 zr. 33 kr. m. k. uzbieraną w mieście Königinhof na rzecz powodzią dotkniętych mieszkańców obwodu Tarnowskiego.

Ten szczerobliwy dar podaje się z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 9. kwietnia. C. k. kapitaństwo miasta Kronstadt przesało tu w drodze c. k. cywilnego i wojskowego rządu w Siedmiogrodzie na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego kwotę 4 zr. m. k., któryto czyn podaje się z podziękowaniem do wiadomości publicznej.

Lwów, 15. kwietnia. Wyrokiem w wyższej instancyi potwierdzonym Stanisław Wałaszkiwicz, rodem z Dembicy, obwodu Tarnowskiego, 24 lat mający, rel. rz. kat., krawiec, skazany został za przekroczenie przepisów paszportowych przy obciążających okolicznościach na sześciotygodniowy areszt w sztokhauzie w kajdaniach, a wykonanie tej kary zaczęło się dzisiaj.

Łukasz Kunaszynski, rodem z Tomaszowa w Polsce rosyjskiej, 22 lat mający, rel. rz. kat., bezżenny, woźnica, został skazany za przekroczenie przepisów paszportowych na czterotygodniowy areszt, a wykonanie kary zaczęło się dzisiaj.

Z c. k. sądn wojennego.

Spis dobrowolnych darów na rzecz zakładu inwalidów obw. Stanisławowskiego (ciąg dalszy.)

Z Polonki dali: Jędrzej Krukiewicz 20k., Werwiński 1r., Chaskel Bohorodczaner 20k., Ejzyk Margules 10k., Moses Olejower 6k., Mortko Kugel 6k., Abraham Mozes Izakower 8k., Lejzor Mauler 6k., Lejzor Isel 6k., Chajm Frejberg 10k., Fajbisz Tannenhaus 6k., Mozes Margules 6k., Gedali Margules 1r., Mendel Stein 15k., Salomon Andermann 6k., Aron Margules 10k., M. Frenkel 10k., Salomon Fischer 10k., Mozes Freiberg 10k. — Z Jabłonicy: Pogładowski nadstrażnik 30k., Jan Mylnaczuk, Hryć Picharowicz, Mikoła Lejbuszak, Jakim Mykietyń, Hryp Drańczuk, Jan Wiśniak, Stefan Werbicki, Jan Jasiński, Jan Fedoruk, Jakim Zakiwczuk, Michajło Prociuk, Wasyl Sawczyn, Michał Liezkowski, Hnat Stasiuk, Wasyl Chromeniec, Jan Drańczuk, Fedor Polak, Jan Dociuk, Petro Andruszyk, Jan Boyczuk,

Jan Polak, Wasyl Mykulec, Fedor Kuznicki, Semen Szczerbański, Wasyl Moczerniak, Michał Moczerniak, Iwan Mikulec, Fedor Moldawczak, Iwan Hołub, Stefan Motruk, Michał Melniczuk, Jędrzej Szczerbaniuk, Stefan Olexiuk, Łeś Rosinski, Semen Dmytruk, Matwij Hawryluk, Jan Illiczuk I., Jan Illiczuk II., Fedor Dederczuk I., Fedor Dederczuk II., Łeś Kaziow I., Łeś Kaziow II., Jędrzej Chomyn, Dominik Szczerbański, Iwan Hawryluk, każdy z tych po 5k. — Z Uścia: Józ. Rozinkiewicz, respicjent 30k., Józ. Soupper, nadstrażnik 20k., Piotr Martynowicz, strażnik 15k., Wincenty Tyszczarski 15k., Mandel Weiser 15k., Abraham Goldwerth, trafikant z Koneczak 12k. (Dokończenie nastąpi.)

Sprawy krajowe.

(Depesza telegraficzna.)

Wiedeń, 15. kwietnia. Wczoraj wieczór, pisze „Oesterr. Correspondenz“, otrzymaliśmy następującą depeszę telegraficzną z Tryestu:

Ateń, 9. kwietnia. Konferencye odbywają się ciągle; rocznicę powstania greckiego obchodziła także flota angielska. Zresztą niema jeszcze nic stanowczego.

Konstantynopol, 6. kwietnia. Kwestya wychodźców załatwiona już całkiem; dyplomatyczny stosunek pomiędzy Portą i Austryą zawiązano właśnie dziś napowrot. — Uchodząca za półurzędowy dziennik „Patrie“ donosi, że pośrednictwo francuskie w sprawie greckiej wkrótce już odniesie skutek. Pretensye Anglii zostały znacznie zmniejszone; tak np. pretensya piana Pacificos z 1,000,000 fr. na 17,000 fr. itd.

Paryż, 13. kwietnia. Pięć zgromadzeń wyborczych zostało zamkniętych z rozkazu ministerstwa. 3°/₁₀₀ renta 54 fr. 80 cent. 5°/₁₀₀ 88 fr. 50 cent.

Londyn 13 go. Consols: 95⁵/₈.

(Najnowsze wiadomości z Erfurtu i z Paryża.)

Wiedeń, 15. kwietnia. „Oesterr. Correspondenz“ podaje następujące najnowsze wiadomości z Erfurtu i z Paryża:

Erfurt, 13. kwietnia. 1) Wniosek lewej strony tyczący się przyjęcia „en bloc“ konstytucyi Niemiec i odnoszącego się do niej prawa wyborowego, został mimo sprzeciwiania się pp. Radowitz i Manteuffel przyjęty 125 głosami przeciw 89.

2) Akt dodatkowy przyjęto jednogłośnie.

3) Izba ludu upoważniła władzę wykonawczą rzeszy, aby księstwom Holsztyn i Lauenburg dozwoliła tymczasowo i pod zastrzeżeniem przyzwolenia przyszłego sejmku rzeszy, wolniejsze pole w uregulowaniu swych ustaw handlowych.

Paryż, 12. Zgromadzenie nstawodawcze uchwalilo odstąpić budowę Awignońskiej kolei żelaznej dwom odrębnym towarzystwom. Renta 5°/₁₀₀ 88 fr. 65 cent. 3°/₁₀₀ 54 fr. 95 cent.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 14. kwietnia. Wczoraj o 4tej godzinie z południa przybył tu Jego Excelencya hr. Thun, c. k. nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister przy król. dworze bawarskim, z Mnichowa.

— Słychać, że Jego cesarz. Mość Arcyksięzę Franciszek Karol zamysła temi dniami odwiedzić wraz z dostojną małżonką swą Arcyksiężną Zofią Ich Mość Cesarstwo w Pradze.

— Niektóre dzienniki zagraniczne donoszą z odwołaniem się do wiadomości tutejszych, że korpus Vorarlberski otrzymał rozkaz być ciągle w pogotowiu do marszu, i że jak wieść niesie, ma się rozłożyć obozem w południowych Niemczech. Jesteśmy w stanie zaprzeczyc wiadomość tę stanowczo.

— Mówią, że ministeryum wojny zezwoliło na to, aby oficerowie, którzy podczas ostatnich kampanii stracili lewą rękę, lecz mimo to dalej służyć pragną, pozostali i nadal w służbie.

— W skutek uchwały ministeryalnej otrzymały rozkaz wszystkie c. k. dyrekye pocztowe nadesłać do ministeryum dokładny spis wychodzących za granicą, a w ich okregu pocztowym prenumerowanych dzienników i gazet, i od półrocza do półrocza regularnie takie same spisy przedkładać. (Oest. Cor.)

Anglia.

(Rezultat pierwszego kwartału bieżącego roku finansowego.)

Londyn, 6. kwietnia. Z dniem pozawczorajszym nptynał pierwszy kwartał finansowy roku bieżącego, a rezultat jest korzystny i odpowiedni zupełnie oczekiwaniom. Dochody cłowe umniejszyły się tylko o 160,535 f. s.; z akcyzy przybyło 38,890 f., z dochodów stempla ubyło tylko 11,000 funtów. Podatek pogłówny wpłynął w większej nieco kwocie jak wprzód. Również powiększyła się kwota podatku od dochodów, mimo to że doznano w Anglii znacznych strat z powodu nieopłacających akcyi kolei żelaznej.

Dochody z poczty uszczuplały o pare tysięcy funtów, a ogólny rezultat okazuje za cały kwartał mniej dochodów o 99,000 funt. s. Porównawszy przeto przychody roku finansowego kończącego się z dniem pozawczorajszym, z latami finansowymi kończącymi się z 5. kwietnia 1848 i 5 kwietnia 1849, tedy okazuje się, że tylko cłowe dochody uszczuplały, gdy tymczasem wszelkie inne rubryki dochodów powiększyły się. Obecny rok finansowy okazuje w ogólności nadboru 152,950 f. s. w porównaniu z rokiem zeszłym. Times zestawia położenie finansowe Anglii z finansowymi stosunkami Francji — rozumie się na korzyść tamtej, wskazując zarazem na najnowsze projekta finansowe ministra Fould, a mianowicie na tę okoliczność, że Francya widziała się być zmuszoną do tak wysokiego opodatkowania potrzebnych do utrzymania życia artykułów, jako to cukru i kawy, i że przeto utrudniła jeszcze bardziej handel swój z zagranicą.

(Wiadomości z wyspy Malty.)

Malta, 27. marca. Włoska legia, która walczyła w Węgrzech, przybyła tu dzisiaj zrana na tureckiej fregacie Caif. Po odbytej kwarantanie będzie odwieziona do Sardynii.

Według wiadomości z Neapolu skonfiskował rząd dobra hrabi Giuseppe Ricciardi, exdeputowanego byłego parlamentu neapolitańskiego.

— 2. kwietnia. Nakazane wydalenie zbiega sycylijskiego Milo i towarzyszy jego cofnięto w skutek ich usprawiedliwienia w obec władz angielskich przez Ruggiero Settimo.

Francya.

(Mowa prezydenta republiki przy zagajeniu posiedzenia kongresu rolniczego.)

Paryż, 8. kwietnia. Prezydent republiki zagał wczoraj w pałacu Luxemburskim nadzwyczajne posiedzenie kongresu rolniczego, przemysłowego tudzież handlowego. Miał przy tej sposobności mowę następującej osnowy: „Nigdy wprzód nie było tyle potrzebnem wspólne działanie wszystkich klas oświeconych, jak właśnie teraz. Przed czterema laty, w czasie ostatniego WMPanów zgromadzenia, używaliśmy zupełnego bezpieczeństwa, które dozwoliło WMPanom zająć się swobodnie ulepszeniem uregulowanego już trybu publicznej administracji. Dzisiaj potrzeba w tej mierze daleko większą podejmować pracę. Nieprzewidziany obrót rzeczy wzruszył posadę ziemi na której stoicie, i wszystko pozostawił w niepewności. Macie więc nietylko uporządkować do wszystko co wyszło z swych korbów, lecz nadto wynaleźć środki dla podźwignienia podupadłych interesów. — Najlepszym środkiem do usunięcia niebezpieczeństwa i zły jest przyjęcie rzeczy pożytecznej i prawdziwej. Przedewszystkiem zaś wymagają przykre stosunki i położenie rolnictwa pilnej Waszej uwagi. Rząd przyszedł mu najprzód w pomoc zwłaszcza odkąd zgromadzeniu narodowemu ogłosił zmniejszenie podatku gruntowego o 27 milionów, i przedłożył mu projekt do prawa tyczący się hipotekarnej reformy. Dla ułatwienia pożyczki zrzekł się rząd jednej części należności od wciągania w rejestr pożyczek hipotekowanych. Niezadługo przedłożony będzie WMPanom projekt tyczący się kredytu dla posiadłości ziemskich, przezco osiągną posiadacze istotne korzyści, a kraj nie będzie wystawiony na niebezpieczeństwo zbytniej mnogości papierowych pieniędzy. Z niecierpliwością wygląda kraj zdania WMPanów co do stopniowego zmniejszenia podatku od cukru. Nie wystawiając krajowej i kolonialnej przemysłowości na straty, wypada nam zmniejszyć na korzyść konsumentów cenę potrzebnego tego artykułu. Wiele gałęzi przemysłowych zmarniało: dopiero kredyt państwa zdoła je zasilić i dźwignąć wraz z rolnictwem i handlem. Niezapominajmy o tem, iż kredyt jest moralną stroną interesów, i ożywiającym je duchem. Zaufanie pomnaża dziesięćkrotnie wartość wszelkich produktów, kiedy nieufność redukuje produkta te do wartości żadnej. Francya np. nie ma obecnie zbytecznego zboża, lecz brak zaufania w przyszłość paraliżuje wszelki obrót, zniża ceny i wyrządza rolnictwu nieobliczone straty, daleko większe niżby mogły być wynagrodzone wspomnionemi tu niektórymi środkami. Zamiast więc gubić się w błahych teoriach powinniśmy wszyscy rozsądni ludzie połączyć usiłowania swoje z naszymi, by przeto podźwignąć znów kredyt i wesprzeć władzę rządową w jej usiłowaniach względem utrzymania porządku i powagi praw istnących. Obok przedsięwziętych dla powszechnego dobra kraju środków zajmuje się rząd także losem klasy robotniczej. Zwraca uwagę swoją na kasy oszczędności, na kasy wzajemnego wsparcia i ulepszenie pomieszczeń dla robotników, w której to mierze oczekuje jeszcze uchwały ze strony zgromadzenia narodowego.“ Minister handlu i rolnictwa, p. Dumas, ogłosił następnie posiedzenie za ukończone. Dzisiaj otworzono je znów przystąpieniem do wyboru wice-prezydentów. Zwracano na to uwagę, że Ludwik Napoleon w tejże sali w której wczoraj miał mowę, musiał przed 10 laty odpowiadać przed sądem z powodu Boulońskich wypadków.

(P. S. A.)

(Wiadomość o wyjeździe Papieża z Portiei. — Posiedzenie zgromadzenia prawodawczego.)

Paryż, 8. kwietnia. Dziennik „Indep. Belge“ otrzymał od paryżskiego korespondenta swego obznajomionego dokładnie ze stosunkami dworu papieżkiego wiadomość, iż Ojciec św. wyjechał wprawdzie z Portiei, udając się jednak nie do Rzymu, lecz w skutek odbytego konsystoryum tajnego do Bononii. „Indep. Belge“ dołącza wszakże przytem uwagę, że chociaż tyczący się korespondent podaje wiadomość tę za rzecz pewną, przecież nie ma jeszcze nic urzędowego w tej mierze.

Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia prawodawczego rozpoczęto dyskusję nad podanym do powtórnych obrad projektem do

prawa względem Awignońskiej kolei żelaznej. P. Grevy podał poprawkę tej treści, iżby dokończenie jej zostawiono rządowi. Poprawkę tę popierał p. Lestiboudois, przeciwnie opierali się jej żywo pp. Leon Faucher i Roudot. Na wniosek p. Lamartine, który oświadczył iż projekt ten będzie z swej strony popierać, odłożono dalsze w tej mierze debaty na dzień następną.

(W. Z.)

W salonach dobrze zawiadomionych opowiadają, że Baron Gros wydał już wyrok o indemnizacji pana Pacifico, i że całą sumę na 20,000 franków zredukował. Kuryer francuskiego gabinetu, który dziś przybył z Aten, przywiózł rządowi tyczący się tej sprawy raport od swego pełnomocnika.

(Posiedzenie izby ustawodawczej.)

Paryż, 9. kwietnia. Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia ustawodawczego miał p. Lamartine świetną mowę za wnioskiem do ustawy względem kolei żelaznej w Avignon. Pan Cremieux zbijał go, jednak z bardzo nieznacznym skutkiem. Trzy wnioski przedłożono: 1) Zupelne ukończenie kolei przez państwo, 2) prowizoryczna kontynuacja robót przez państwo, 3) wykończenie kolei żelaznej przez towarzystwo. Pierwszy wniosek odrzucono większością głosów, a dyskusję nad obydwoma ostatnimi odroczone.

Włochy.

(Najnowsze wiadomości z Turynu.)

„Oestr. Correspondenz“ podaje następujące najnowsze wiadomości z Turynu: Dyskusja nad ustawą Siccarda wywołała nadzwyczajno wzburzenie umysłów. Trybuny przepełnione mowcami a rozmowy prywatne odnoszą się wyłącznie do tej wielkiej sprawy dziennej. Wieczorem zbierały się liczne grupy, które wykrzykując ciągle „Niech żyje ustawa Siccarda, — precz z księżami!“ — chciały zakłócić spokojność publiczną. Natychmiast wyprawiono oddział gwardyi narodowej na miejsce rozruchów, a gdy na wezwanie jej tłumy rozejść się niechciały, wysłano kawaleryę dla rozpedzenia ich i przyaresztowano 41 osób. Przewodźców oddano władzom sądowym. — Chociaż urzędowa „Gazetta piemontese“ uholewając nad zdarzeniem tem pochwała w najlepszej mierze lojalność mieszkańców, przecież niema w tem nic dziwnego, że rewolucyjna na wszelki sposób barwa i stanowczo antireligijna istota ustawy Siccarda, rzezono excesa wywołała.

Niemce.

(Depesza telegraficzna.)

Berlin, 12. kwietnia. Stats-Anzeiger donosi: Słychać, że generał Willisen objął komendę nad szlezwigo-holsztyńskim wojskiem bez przyzwolenia pruskiego rządu. Jeżeli się to potwierdzi, będzie wytoczona indagacja sądowa.

Erfurt, 12. kwietnia. Radowitz oświadczył, że go źle rozumiano. Unia ma być tylko nie upoważniona do prowadzenia wojny przeciw państwom niemieckim, natomiast ma się zobowiązać do uczestnictwa w wojnach obszerniejszego związku. Prawo Unii do prowadzenia wojny w własnym interesie z obcemi mocarstwami, pozostaje nieścieśnione.

(Sprawy sejmu Erfurtkiego.)

Erfurt, 8. kwietnia. Z wielkiem oczekiwaniem zwrócone są oczy nasze na Wiedeń i Berlin, z kąd ładadzieni spodziewamy się wiadomości, że oba państwa nareszcie się zbliżyły, i jednakowym krokiem w kwestyi niemieckiej iść zamysłają. Czekamy tu na to z tem większem upragnieniem, ileż zawziętość niemieckich stosunków wzmagą się coraz bardziej, a rozgłaszana od niejakiego czasu możność silnego starcia się obu wielkich mocarstw wznieca powszechną obawę o zagrożoną oprócz tego pomyślność kraju. Wypadki w Erfurcie, wystąpienie pana Radowitz z projektami żądającymi formalnego poddania związkowego państwa pod organ obszerniejszego związku, obudziły w ludziach nową odwagę. Niektórzy upatrują w tem znamiona zupełnego zbliżenia się Prus do Austrii, a przynajmniej zupełne porzucenie Gothajczyków ze strony Prus, i może się w tem nie mylą.

Projekt Radowitza jest na wszelki sposób krokiem do przybliżenia się, chociaż nie zupełnem zbliżeniem. W nim spoczywa porzucenie polityki Hohenzollerowskiej, bo on nie wyłącza bynajmniej myśli powiększenia się Prus pod auspicjami przyszłej władzy związkowej, ale na wszelki sposób jest on porzuceniem Gothajczyków, którzy niechcieli wiedzieć, jak tylko o obszerniejszem koordynującym państwie związkowym z niepodległą najwyższą władzą wykonawczą.

Wydział konstytucyjny ułożył wczoraj popołudniu swe sprawozdanie, które jutro będzie drukowane i pomiędzy członków rozdane. Prezydent nadmienia, że z porządku spraw będzie można nad niem za 24 godzin dyskusję rozpocząć. Jednakże ponieważ rzecz jest ważna a sprawozdanie obszerne, przeto proponuje dyskusję nie we czwartek, ale az w piątek rozpocząć. Izba zgodziła się na to. Wydziały dla ustawy o zdradzie stanu i kraju, i dla zaprowadzenia trybunału rzeszy niemieckiej odbywały swe posiedzenia, a ostatni z nich zakończy na dwóch jeszcze posiedzeniach swoje obrady. — Zamknięcie posiedzenia o dwunastej godzinie. Dzienny porządek: Sprawozdanie konstytucyjnego wydziału.

W „Schlendorn“ naradzano się nad kwestyą prawa wojny i pokoju, a depntowany Stahl starał się dowieść, iż zawsze trzeba będzie powrócić do traktatów z roku 1815, których nawet rada administracyjna w poprzednich swych czynnościach nie zaprzeczała; aczkolwiek organ dla tych traktatów jest usunięty, przecież one sa-

me nie są przezto usunięte, a właśnie zestrony Prus da się dowieść nieprzerwane ich uznanie i utrzymywanie. Otóż ściślejszy związek z traktatami 1815 wprowadzić w stosunek polityczny, uważał mowca za najgłówniejszy przedmiot w założeniu Unii.

— Jutro rano będzie wydane sprawozdanie konstytucyjnego wydziału izby ludu, obejmujące ośm arkuszy drukowanych.

(Posiedzenie izby drugiej. — Deputacja mieszczan Koloniskich do Króla Jęgo Mości.)

(Mający się zebrać kongres cłowego zjednoczenia.)

Berlin, 10 kwietnia. Niemiecka „Reforma“ pisze: „Donoszą za rzecz pewną, że w pierwszych dniach lipca zebrać się ma w Kassel kongres cłowego zjednoczenia. Przedtem jednak zejda się dobrze z tą sprawą obeznani mężowie dla naradzenia się nad środkami, które mogłyby ułatwić naglące reformy co do cel i spraw handlowych.“

Mnichów, 7. kwietnia. Izba druga przyjęła na wczorajszym posiedzeniu niemiecką ustawę wekslową i ustawę o przywozie. — Deputowany Dr. Schmid z Würzburga zrobił wniosek, ażeby izba oświadczyła, że ministerjum nie odpowiedziało oczekiwaniom izby co do kwestyi niemieckiej wyrzeczonym na posiedzeniu z dnia 7go listopada 1849. Pan Schmid proponuje przeto wotum nieufności.

— 8. kwietnia. Dzisiaj popołudniu deputacja mieszczan Koloniskich składająca się z panów J. P. Weyher, R. Ruhl i Karola Becker będzie mieć posłuchanie u Jęgo Mości Króla Ludwika i doręczy mu adres wraz z wytwornie i artystycznie ozdobionem albumem.

(Proklamacya księcia Hohenzollern - Sigmaringen.)

Sigmaringen, 7. kwietnia. Dziś ogłoszono tu następującą proklamacyę:

My Karol Antoni, z Bożej łaski udzielny książę krajów Hohenzollern - Sigmaringen, burgrabia Nürnbergu, hrabia z Sigmaringen, Veringen i Berg, pan na Haigerloch i Wöhrstein, zrzekliśmy się ze względu na istniejące pomiędzy królów. pruskim i księżęciem Hohenzollerskim domem stosunki pokrewieństwa i ugody dziedziczne zapomocą traktatu z 7. grudnia 1849 ratyfikowanego przez Nas na dniu 5. lutego 1850 tak w imieniu Naszem jako też sukcesorów Naszych i następców w rządzie, Naszego księstwa Hohenzollern - Sigmaringen z wszelkimi prawami udzielnosci, rządu i ewentualnego dziedzictwa w niem na korzyść korony Pruskiej. Ponieważ więc w skutek tego oddanie rządów Naszego księstwa Jęgo Mości królowi Pruskiemu przez ustanowionych na to komisarzy wkrótce już nastąpi, przeto uwalniamy mocą niniejszego aktu uroczystego wszystkich poddanych i urzędników Naszego księstwa od złożonych Nam przysięg i przenosimy wszelkie prawa i pretensye tego rodzaju na Jęgo Mość króla Pruskiego Naszego najlaskawszego Pana! Oby nieba pobłogostawily dziełu Naszemu!

Sigmaringen, 6. kwietnia 1850.

Karol Antoni.

(Oestr. Kordt.)

(Kraje Sigmaringen wcielone do Prus.)

Z nad granicy Wirtembergskiej pisze „Schwaeb. Merkur“ pod dniem 8go kwietnia: Kraje Sigmaringenskie zostały już wcielone do kr. pruskiego państwa, a dziś dozna księstwo Hechingen tego samego losu. Uroczystość tego aktu politycznego miała Hohenzollern ogłosić dziś zrana krajowi 101 wystrzałami armatniami — zaiste mało komu na pociechę, a wielom na powiększenie smutku. Bo pominawszy to nawet, jakakolwiek ma kto opinię o Prnsach, przecież każdy przyznać musi, że rząd pruski przy nabyciu tém istniejące konstytucye państw Hohenzollern, a szczególnie konstytucyę Sigmaringenską niedatującą się dopiero od dni marcowych i najuroczystszemi układami zagwarantowaną, z bardzo małemi względami traktował.

(Generał Willisen obejmuje naczelnę dowództwo nad armią szlezwicko-holsztyńską.)

Kiel, 9. kwietnia. Były pruski generał dywizyi Willisen, który wczoraj tu przybył, objął dziś naczelnę dowództwo nad szlezwicko-holsztyńską armią. Był on jak wiadomo, pod wiosnę 1848 komisarzem pruskiego rządu w Wielkiem księstwie Poznańskiem, i zajmował niejaki czas podczas tamtejszych zawichrzeń bardzo znakomity; te stanowisko jako pośrednik między niemieckim i polskim żywiołem. Generał Willisen otrzymał później jak głoszą, w skutek swego stanowiska do Polaków, dymisyę z pruskiej służby i odtąd żył w niezawisłości, z której obecnie przeszedł do szlezwicko-holsztyńskiej armii. Generał ten należy zewszęchmiar do najcelniejszych oficerów wojska pruskiego.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 12. kwietnia.)

Met. Austr. 5⁰/₀ — 80¹/₂; 4¹/₂ pct. 70¹/₈. Akcy bank. 1135. Sard. 32⁵/₈. Hyszp. 3⁰/₀ — 29¹⁵/₁₆. Polskie 300 — 122¹/₄; 500 — 80³/₄.

Tureya.

(Wiadomości z Bośni.)

Z nad granicy Bośni piszą pod dniem 10go kwietnia: Do powstańców stojących w Buzim, przyłączyła się jeszcze znaczna liczba na dniu 5. b. m. Przewodząca insurgenów Ale Kedie postanowił dlatego na drugi dzień zaraz wystać oddział liczący 1400 ludzi dla obsadzenia niezdobitych miejsc warownych. Jakoż istotnie kazał on Bajraktarowi Regyic wyruszyć z oddziałem tym 6. b. m. ku twierdzom Krupa, Novi i Pridor, i w razie, gdyby go dobrowolnie wpuścić tam niecheiano, przemocą je zająć. Bajraktar Regyic wyruszył tedy 7. b. m. z Buzim dla spełnienia rozkazu tego, Ale Ke-

die zaś pozostał z 400 ludźmi w Buzim. Ze Ale Kedie sam niewyruszył, stało się to dla tego, iż niezupełnie dowierza Fukarom; pomiędzy insurgenami bowiem jest bardzo wielu takich, którzy tylko z przymusu przyłączyli się do wyprawy tej, a teraz się obawiają, że przedsięwzięcie ich niepomyślnie się skończy. Ciągłe nadeiaganie ces. tureckich wojsk do Baniałuki, Sarajewa i Trawnika, szerzy obawę pomiędzy insurgenami, gdyż jak słyhać, ma się tam skoncentrować siła 40.000 wojska, która potem rozpocznie chłostę insurgenów. (Oestr. Corr.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Bocheńskim.)

Bochnia, 6. kwietnia. Według doniesień handlowych z Bochni, Wieliczki, Wojnicz i Brzeska płacono także na targach w drugiej połowie marca w przecięciu za korzec pszenicy po 14r.45k.—15r.2k.—15r.45k.—16r.; żyta 9r.48k.—11r.28k.—10r.15k.—10r.; jęczmienia 9r.15k.—11r.15k.—11r.7k.—10r.30k.; owsa 7r.30k.—7r.45k.—7r.30k.—8r.; hreczki tylko w Wojniczu 15r.30k.; ziemniaków 5r.30k.—5r.15k.—4r.—4r. Cetnar siana sprzedawano po 3r.20k.—2r.22kr.—4r.—3r.30k.; nasienia konicza tylko w Bochni 45r.; wełny tylko w Wojniczu 200r. Sąg drzewa twardego kosztował 18r.—18r.—16r.30k.—16r., miękkiego 13r.30k.—15r.—12r.30k.—13r.30k. Funt mięsa wołowego 12¹/₂k.—12¹/₂k.—11k.—11¹/₂k. Garniec okowity 5r.—4r.10k.—3r.10k.—2r.30k. w. w.

(Targ na wełnę w Wrocławiu.)

Wrocław, 10. kwietnia. W tym tygodniu był obrót wełny nie bardzo znaczny, chociaż sprzedano cokolwiek więcej, niż w zeszłym tygodniu. Za wełnę rosyjską jednej strzyży płacono 54 do 60¹/₂ tal. r.; za Szlązką wełnę letnią 60 tal. r.; za polską wełnę jagnięcą 50 tal. r.; a za wełnę wiazaną z owiec odeszłych 55—65 tal. r. — Przywozy wełny węgierskiej i rosyjskiej trwają ciągle, a zasoby nasze pomnożyły się znowu o kilkaset cetnarów. (P.H.Z.)

(Targ na wełnę.)

Berlin, 9. kwietnia. Dla świąt w tym tygodniu zapadłych nie mieliśmy temi dniami dobrego na wełnę targu, i niewiele jej też sprzedano. Za szlązką wełnę letnią płacono do 60 rth., za rosyjską cieńszą, strzyży jednorazowej 58 do 61, a za wełnę maską 56 do 58 rth. Dowozy jej dość liczne. Rezultat obecnego w Lipsku jarmarku co do zakpna wełny na dostawę, stanowić będzie o dalszym obrocie handlowym co do wełny na naszym targu, a mianowicie aż do czasu jarmarku czerwcowego. (P.H.Z.)

Kurs lwowski.

Dnia 19. kwietnia.

W monecie konwencyjnój.

	gotówką		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	5	27	5	30
Dukat cesarski	5	31	5	34
Fólimperyal zł. rosyjski	9	31	9	34
Rubel śr. rosyjski	1	49 ¹ / ₂	1	50 ¹ / ₂
Talar pruski	1	33	1	34
Polski knrant i pięćdziesiątówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 zlr.	99	55	100	3
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	10

(Kurs giełdy warszawskiej z 12. kwietnia.)

Listy zast. nowe 14 Rub. 79 kop. Za obligi skarb. 4⁰/₀ zdają 79 R. 37 kop.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. kwietnia. Hr. Komorowski Adam, z Konotopów. — Hr. Łoś Tadeusz, z Narola. — PP. Zawadzki Józef, ze Stryja. — Kielanowski Tytus, z Żelechowa. — Podlewski Ignacy, z Romaszkówki.

Dnia 18. kwietnia. Hr. Rusocki Józef, z Lipicy. — Hr. Badeni Kazimierz, z Boronicy. — Hr. Jabłonowski Kazimierz, z Liska. — PP. Mochnacki Piotr, z Kipiacki. — Kunaszewski Władysław, z Pawłowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. kwietnia. Książę Lubomirski Adam, do Krakowca. — Hr. Krasicki Aleksander, do Dubiecka. — PP. Suchodolski Leon, do Sassowa. — Mozarowski Antoni, do Witkowa. — Lang Józef, do Wolicy.

Dnia 18. kwietnia. Hr. Komorowski Adam, do Janowa. — PP. Szepeński Józef, do Danileza. — Krzeczunowicz Waleryan, do Bolszowca. — Zwolski Julian, do Bryńca zagórno.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. kwietnia:

Pora	Barometr wmiarzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do 6. g. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 11 2	5 °	10 °	wschodni	pochm. ☉
2 god.zr.	27 11 4	10 °	4,5 °	półn-wschod.	"
10 g. w.	27 11 4	7,5 °		cicho	"

TEATR.

Dziś: „Wielka inkwizycya.“

Rzecz o podatku od dochodów.

(Ciąg dalszy.)

W poprzedzających artykułach wyświeciliśmy w ogóle zasady patentu o podatku od dochodów. Porządek, któryśmy w rozbiórce naszym zachowali, różni się jednak od porządku zachowanego w ustawie i pozwoliliśmy sobie to zboczenie dla większej zrozumiałości. Atoli ponieważ sądzimy że czytelnicy nasi dostatecznie już są obznajomieni z ogólnymi pojęciami prawa o podatku od dochodów, możemy przeto w naszej rozprawie o fasyach wrócić do porządku zachowanego w samej ustawie.

Czysty dochód podpada upodatkowaniu według trzech klas a mianowicie:

Pierwsza klasa: Wszyscy profesyoniści, negocjanci i kupcy, płacący podatek zarobkowy, t. j. wszyscy ci, o których mówiliśmy w artykule o kapitale połączonym z pracą.

Druga klasa: Literaci, artyści, lekarze, chirurdzy, akuszerki itp. o których mowa w artykule o pracy bez kapitału.

Trzecia klasa obejmuje wszystkich, którzy się utrzymują z kapitału bez pracy, to jest takich, którzy pobierają renty lub procenta z kapitałów, do którejto klasy należą także kasy oszczędności, zakłady zaopatrzenia i instytuty zabezpieczenia życia.

Dla powszechnej zrozumiałości podzielimy całą rozprawę o fasy na pojedyncze pytania i zaczynamy odpowiedzią na pytanie

Kto jest obowiązany podać fasyę?

Każdy, kto ma dochód podpadający podatkowi od dochodów, to jest: W pierwszej klasie każdy nienależący do najniższej klasy podatku zarobkowego. W drugiej klasie każdy, którego dochód według przytoczonych tam gałęzi zarobku więcej wynosi niż 600 złr.; w trzeciej klasie każdy, który z swego kapitału roczną pobiera rentę. Atoli i ci obowiązani są podać fasyę, na których według klas pojedynczych wprawdzie nie przypada podatek zarobkowy, których dochód jednak w całości przewyższa kwotę wolną od podatku, jakto w poprzedzających artykułach przytaczaniem przykładów staraliśmy się wyświecić. Obowiązany do płacenia podatku ma albo sam albo przez pełnomocnika podać fasyę; nie uniewinnia go przeto ani słabość ani nieobecność.

Za małoletnich, lub za osoby zostające w kurateli obowiązany jest ojciec, opiekun, lub kurator podać zeznanie dochodów. Przy przedsiębiorstwach handlowych lub innych zarobkowościach podaje fasyę ten, który umocowany jest do prowadzenia przedsiębiorstwa, chyba że właściciel sam podaje zeznanie lub innego ku temu mianuje pełnomocnika. Klasztory, zakony duchowne i gminy podają fasyę przez swoich zastępców.

Co jest przedmiotem fasyi?

O każdym dochodzie podpadającym podatkowi podać należy fasyę osobno według trzech klas. Nie należy więc dochód pierwszej, drugiej i trzeciej klasy pomieszać w jednej fasyi, jeżeli każdy dochód z osobna podpada upodatkowaniu. W pierwszej klasie podaje się osobna fasya o każdym przedsiębiorstwie, bądź profesjonalnem, bądź przemysłowem. Tak naprzykład lekarz pobierający ze swych kapitałów 600 złr. rocznych procentów i mający z praktyki swojej czystego dochodu 2000 złr. fasyonuje się osobno z renty według trzeciej klasy i osobno ze swego dochodu według klasy drugiej.

Co oznacza fasya?

Fasya jest zeznaniem miasto przysięgi i na poczewość obywatelską, że fasyonujący istotnie ma wykazany dochód, lub że ten dochód przynajmniej zbliża się do prawdy na wypadek, gdyby mu niepodobnym było dokładne zrobić podanie. Ponieważ dochód pod opieką państwa jest pobierany i zabezpieczony, niemasz przeto rodzaju upodatkowania, któryby się więcej niż ten zasadzał na sprawiedliwości. Z tego co sobie obywatel przez opiekę państwa zarabia, obowiązany jest także ponosić sumiennie część ciężarów państwa; jestto obowiązek, który względem państwa wypełnić powinien. Lecz i ze stosunku względem współobywateli wynika także obowiązek sumiennego podania czystego dochodu, aby państwo nie było zniewolone pokrywać swe wydatki za pomocą podatków niestałych, które nigdy w tak słusznym i sprawiedliwym stosunku nie mogą być rozłożone.

W jaki sposób mają fasye być ułożone?

Każdy obowiązany do płacenia podatku dostaje drukowane arkusze fasyonalne czyli wzory, które według zawartych tam rubryk wypełnić powinien. Wzór A przeznaczony jest ku zeznaniom dochodów pierwszej i drugiej klasy. Będziemy się starali podać najpotrze-

bniejsze wyjaśnienia względem wypełnienia rubryk tych arkuszków fasyonalnych.

Fasye pierwszej i drugiej klasy podatku od dochodów.

Wyszczególnienie kraju, obwodu, kapitaństwa okręgowego, gminy i miejsca, równie jak podanie numeru domu niepotrzebuje dalszego wyjaśnienia. Pozostaje nam więc tylko dalsze objaśnienie rubryk zawartych we wzorze A od I. aż do VII. a mianowicie: I. klasa podatku od dochodów. To oznaczenie zawarte jest w każdym wzorze dla wszystkich trzech klas zarówno, nie oznacza przeto wcale, jakoby fasyonujący należał do pierwszej klasy podatku od dochodów, lecz znaczy tyle co po pierwsze, a fasyonujący ma w tej rubryce wymienić klasę, do której ze swoim dochodem jest policzony. Tak na przykład każdy negocjant, nienależący do najniższej klasy podatku zarobkowego ma tę rubrykę wypełnić w następujący sposób:

I. Klasa podatku od dochodów: W pierwszej klasie; lekarz, chirurg lub literat ma napisać w rubryce I. klasa podatku od dochodów: W drugiej klasie, a kapitalista pisze w tej rubryce:

W trzeciej klasie podatku od dochodów.

Druga rubryka: II. Przedsiębiorstwo ulegające podatkowi zawierać ma podanie zatrudnienia; np. w zatrudnieniach pierwszej klasy: kupiec, traktiernik, szewc, kominiarz, adwokat, nauczyciel prywatny, jeżeli miejsce, w którym tenże swój zawód wykonywa, ma więcej niż 4000 mieszkańców itp. W zatrudnieniach drugiej klasy: lekarz, chirurg, akuszerka, literat, nauczyciel prywatny, jeżeli ludność miejsca, w którym tenże zarobek znajduje, nie przewyższa 4000 mieszkańców itp.

Trzecia rubryka: III. kapitał obrotowy i z czego tenże się składa potrzebuje obszerniejszego wyjaśnienia, i przede wszystkim musimy przeto zwrócić uwagę czytelnika na to, cośmy w pierwszym naszym artykule o kapitale powiedzieli. Przy zapytaniu, co się pod kapitałem rozumie, wspomnieliśmy już, że do kapitału liczyć należy także zasoby pracy i materiału, składy towarów, urządzenie fabryk, maszyny, narzędzia, fundusz pierwiastkowy i obrotowy. Ten kapitał, który dopiero w połączeniu z pracą przynosi dochód, niepodlega jako kapitał żadnemu podatkowi, inaczej nie byłby to podatek od dochodu lecz podatek od majątku, przeto wtedy dopiero ulega upodatkowaniu, kiedy służy do użytku i przynosi pewny dochód.

Przy kapitale obrotowym rozróżniać należy kapitał obrotowy stały, od kapitału obrotowego będącego w obiegu. Stały kapitał obrotowy jestto fundusz gotowy, bądź on jest własnością negocjanta, bądź nie. N. p. pieniądze włożone w handel lub w przedsiębiorstwo fabryczne.

Kapitał obrotowy będący w obiegu jest sumą przedstawiającą roczny obrót. Tak n. p. w handlu może leżeć wartość 10000 złr. to jest stały kapitał obrotowy; lecz jeżeli cały zapas towarów obrócony został w ciągu roku sześć razy z zyskiem; w takim razie okaże się będący w obiegu kapitał obrotowy wynoszący około 70000 złr. który się składa z sumy wszystkich obrotów całego roku.

Tak naprzykład kapitałem obrotowym stolarza jest wartość zapasu drzewa, gotowych mebli, warsztatów i narzędzi itp. Zapasy drzewa i gotowe meble wtedy dopiero ulegają podatkowi dochodowemu, kiedy drzewo spotrzebowane jest na robotę i meble są sprzedane, a w takim razie zysk, będący czystym dochodem, podpada podatkowi. Rozumić się że kapitały nie wchodzące w obrót przedsiębiorstwa, osobnemu podpadają upodatkowaniu i osobno też mają być fasyonowane. W słowach kapitał obrotowy, wyrzeczono jest przeto pojęcie, iż tylko to, co do prowadzenia przedsiębiorstwa jest potrzebne, pod temi słowami się rozumie. I tak naprzykład nienależy do kapitału obrotowego liczyć koni zbytowych ani nie takiego, co z samem przedsiębiorstwem nie jest ściśle połączone.

Wyszczególnienie tego kapitału służy tylko mniej więcej za miarę rozpoznania ile możności wiernego podania czystego dochodu. Ku temu samemu celowi służy także rubryka: IV. Liczba i gatunek robotników pomocniczych, do których wyszczególnienia niepotrzeba dalszych objaśnień, równie jak przy rubryce: V. Czy przedsiębiorstwo trwa cały rok, czy też tylko część roku i jak długo.

W przyszłym artykule przejdziemy do najważniejszego punktu o dochodach i ich fasyonowaniu, i podamy przy tej sposobności szczególnie profesyonistom, nieprowadzącym ksiąg kupieckich, najstosowniejszy środek, za pomocą którego zdołają z największą dokładnością i sumiennnością przy fasyonowaniu wypełnić obowiązek prawych obywateli.

(Dalszy ciąg nastąpi.)